

Kaupunkitilalautakunnan alaisen toiminnan talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028-2030 / TeA

VD/4994/02.01.00.00/2026

TeA/JH/MR/MKä

1. Yleinen taloudellinen tilanne

2020-luvun taloutta on leimannut poikkeuksellinen epävarmuus ja geopolitiikan korostuminen. Koronan jälkeistä elpymistä seurasi syksyllä 2021 alkanut inflaatio- ja korkopiikki ja alkuvuonna 2026 Lähi-idän uusi sota toisti saman ilmiön nostaen jälleen inflaatiota ja korkopaineita heikon kasvun oloissa. Myös Yhdysvaltain kauppapolitiikka ja tullit ovat lisänneet epävakautta. IMF ennustaa maailmantalouden kasvavan noin 3,1 % vuonna 2026, mikä jää pitkän aikavälin keskiarvon alle.

Suomen talous kasvaa VM:n ennusteen mukaan noin 0,6 % vuonna 2026 ja 1,7 % vuosina 2027 ja 2028. Toisaalta kahden edellisen vuoden talouskasvu tarkentui aiempaa suuremmiksi. Matalaan kasvuun vaikuttaa yhä heikko kotimainen kysyntä ja rakentamisen taso. Suomen pankki ennustaa työttömyyden pysyvän noin 10 prosentissa vuonna 2026. Inflaation ennustetaan olevan 1,9 % Suomessa, mutta euroalueella 3 %, erityisesti energiahintojen nousun vuoksi, ylittäen EKP:n 2 % tavoitteen. EKP:n odotetaan nostavan korkoja, mikä on jo nostanut pitkiä Euribor-korkoja.

Kuntatalous heikkeni edelleen 2025. Verotulokertymä laski, Vantaalla peräti 2,8 %, ja toimintakulut kasvoivat mm. TE-palveluiden siirron vuoksi; työttömyyden kasvun vuoksi valtiolta siirtynyt rahoitus ei riittänyt kattamaan TE-palveluiden kasvaneita kustannuksia. Kuntien peruspalvelujen hintaindeksi nousi 3,1 % ylittäen yleisen inflaation. Vaikka kuntien yhteenlaskettu tilikaudentulos oli 800 milj. euroa positiivinen lähinnä muutaman suuren kaupungin ansiosta, kuntien lainakanta kasvoi 800 milj. eurolla. Samalla investointipaineet ovat suuret kasvavissa kunnissa, kuten Vantaalla. Vuosikate ei riitä kuntien nettoinvestointeihin ja VM:n laskelmien mukaan kuntien toiminnan ja investointien rahavirta heikkenee vuonna 2027.

Valtionosuusjärjestelmän kokonaisuudistus, joka olisi hyödyttänyt Vantaata, ei toteutunut. Vuoden 2027 valtionosuuksiin vaikuttavat monet osin vastakkaiset tekijät: indeksikorotus, kotoutumis- ja koulutusuudistukset sekä kustannustenjaon tarkistukset lisäävät tuloja, mutta indeksijarru, vuoden 2025 leikkauksen jääminen pysyväksi ja toimeentulotuen rahoitusvastuun kasvu vähentävät osuuksia. Valtio tukee kaupunkiseutujen liikennehankkeita MAL-sopimuksella sekä asuntotuotantoa erityisesti kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen rakentamiseksi.

Hankintalaki uudistui kesäkuussa tavoitteenaan tehokkuus ja säästöt muutaman vuoden siirtymäajan jälkeen. Välittömänä vaikutuksena uudistus aiheuttaa siirtymäkustannuksia. Lain myötä hankintoja voi tehdä osakeyhtiömuotoisista sidosyksiköistä kilpailuttamatta vain, jos omistusosuus sidosyksiköstä on vähintään 10 %. Valtio edistää myös kiinteistöveron arvostamisuudistusta vastaamaan paremmin käypiä arvoja. Lisäksi valtio suunnittelee alueellista matkailijaveroa.

2. Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028–2030

Taloussuunnitelman 2027–2030 keskeisenä lähtökohtana ovat tammikuussa 2026 hyväksytty kaupungin

strategia 2026–2029, kaupungin menojen ja tulojen rakennetarkastelu sekä valmisteltavana oleva talousohjelma. Viime vuonna valtuustositomuksessa sitouduttiin kaupungin talouden tasapainottamiseen valtuustokauden aikana.

Heikko taloustilanne on vaikuttanut Vantaan talouteen hyvin voimakkaasti. Asuntorakentaminen on yhä matalasuhdanteessa ja työttömyys on ennätyskorkealla ylittäen Suomen keskiarvon. Pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys ovat jatkaneet kasvuaan. Asuntorakentamisen suhdanteen arvioidaan Vantaalla vakautuvan ja kääntyvän vuonna 2027 varovaiseen kasvuun viime vuosien poikkeuksellisen matalalta tasolta. Elpymistä tukevat edelleen kasvava väestö, rahoitusolojen asteittainen paraneminen ja kaupungin toimet hankkeiden käynnistämiseksi. Tuotanto jäänee kuitenkin edelleen selvästi pitkän aikavälin tason alapuolelle, sillä uudisasuntojen heikko kysyntä, korkeat kustannukset, sijoittajien varovaisuus ja valtion tukeman tuotannon supistuminen rajoittavat uusien hankkeiden käynnistymistä.

Vuoden 2026 väestönkasvuksi ennakoidaan voimassa olevassa väestöennusteessa yli 3 200 henkeä eli 1,3 %. Vantaan väestömäärä poikkeuksellisesti vähentyi alkuvuonna 2026 johtuen Suomen ja Viron välisestä väestörekisteritietojen vaihtoa koskevasta valtiosopimuksesta, jonka mukaan Viron kansalaisilla voi olla vakinainen osoite rekisteröitynä vain yhteen maahan. Väestönkasvu näytti hidastumisen merkkejä jo vuonna 2025, jolloin Vantaan väestönkasvu oli 0,8 % kehysvaiheessa ennustetun 1,8 % sijaan.

Kaupungissa on käynnissä laaja talouden tasapainottamistyö. Kehyksessä taloutta tasapainotetaan 32 milj. eurolla vuonna 2027, josta 10 milj. euroa on kertaluontoisia tuloja Sote- ja Pela-kiinteistöjen myyntivoitoista. Koko valtuustokauden 2026–2029 aikana talouden tasapainotustarve on noin 80 miljoonaa euroa. Lisäksi investointeja leikataan 120 miljoonalla eurolla valtuustokauden aikana. Vuonna 2025 aloitti talous- ja strategiatoimikunta, joka linjaa talouden tasapainottamistyötä ja tarvittavien toimenpiteiden kokonaismäärää.

Palkkaratkaisun yleiskorotukset ja paikallisesti sovittavien erien määrärahavaraukset ovat kehysvaiheessa keskitetty kaupunkistrategian ja johdon toimialalle.

Talousarviossa 2027 kaupunkiympäristön toimialan tuloiksi on asetettu 343,9 milj. euroa ja menoiksi 290,3 milj. euroa nostaen toimintakatteen 53,6 milj. euroon. Kaupunkiympäristön toimialan osuus vuoden 2027 tasapainotustoimista on 15,2 milj. euroa, josta 5,2 milj. on uusia pysyviä tasapainotustoimia ja 10 milj. euroa on kertaluontoista kiinteän omaisuuden, kuten rakennusten, myyntivoittoa. Tasapainotustoimien eurovaikutukset ovat mukana talousarvion kehyksessä. Käynnissä olevien yhteistoimintaneuvotteluiden vaikutukset toimialalle tullaan huomioimaan valtuuston hyväksymässä talousarviossa.

Kaupunginhallituksen 1.6.2026 kehyspäätöksen jälkeen on noussut esille uusia määrärahamuutostarpeita. Kaupunkiympäristölautakunnan osalta uusia esityksiä ovat Kylki- ja Neutralpath-hankkeiden budjettien tarkennukset, jotka lisäävät tuottoja 130 000 euroa ja menoja 65 000 euroa. Kaupunkitalalautakunnan osalta ulkoisia vuokratuloja esitetään laskettavaksi 1 milj. euroa ja ulkoisia vuokratuottoja ehdotetaan laskettavaksi myös 1 milj. euroa, henkilöstömenoihin esitetään 0,1 milj. euron korotusta ja kiinteistöjen käyttökustannuksiin 0,36 milj. euron korotusta. Maankäyttösopimuskorvauksia esitetään korotettavaksi 1 milj. euroa ja käyttöomaisuuden myyntivoittoa laskettavaksi 3 milj. euroa. Hulevesimaksun kaupungin sisäiset veloituslisäykset lisäävät kuluja ja tuottoja 0,3 milj. euroa. Yhteensä esitetty tulovähennys on 2,7 milj. euroa ja kululisäys 0,2 milj. euroa kaupunkitalalautakunnan osalta. Koko kaupunkiympäristön toimialan kehysesityksen tulot ovat 340,4 milj. euroa ja menot 289,7 milj. euroa lautakunnan talousarvioesityksessä.

Toimialan ja palvelualueiden toiminnankuvauksissa on yksityiskohtaisemmin selvitetty muun muassa keskeisiä tavoitteita, strategian pohjana olevia toimintaympäristön muutoksia, palveluiden tuottamista sekä muita taloussuunnitteluun ja toimintaan vaikuttavia tekijöitä.

3. Sitovat tavoitteet ja toimialan tulokortti

Valtuustokauden strategiaa toteutetaan vuosittain valtuustotasoisien strategisten vuositavoitteiden sekä toimialojen tavoitteiden ja tulokorttien kautta. Strategiset vuositavoitteet ovat valtuustossa hyväksyttäviä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, jotka edistävät valtuustokauden strategisten päämäärien toteutumista. Ehdotukset strategisiksi vuositavoitteiksi esitetään talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuustolle. Lautakunnalle hyväksyttäväksi esitetään toimialan tulokortti, joka perustuu kaupunkitasoisten strategisten vuositavoitteiden ehdotukseen.

4. Henkilöstösuunnitelma 2027

Toimialan henkilöstösuunnitelma on osa strategisen suunnittelun kokonaisuutta. Toimialan tavoitteena on toteuttaa Vantaan kaupungin strategiaa käytännön tasolla ennakoimalla, suunnittelemalla ja toimeenpanemalla muutokset resurssiviisaasti ja tehokkaasti. Ennakoivan suunnittelun myötä avautuvien vakanssien toimenkuva voidaan muokata toimialan tarpeita palvelevaksi. Kaupungin kasvaessa myös paine kaupungin henkilöstömäärän lisäämiseen kasvaa. Uusien vakanssien perustamisessa pyritään kuitenkin harkittuihin ja maltillisiin lisäyksiin eikä kaupunkiympäristön toimiala ole esittänyt uusia vakansseja vuodelle 2027. Talousarvio 2027 pitää sisällään määrärahat vakinaiselle sekä suunnitellulle määräaikaiselle henkilöstölle.

5. Investoinnit

Kehyksessä kaupungin suunniteltu bruttoinvestointitaso vuodelle 2027 oli 396,3 milj. euroa ja netto 342,8 milj. euroa. Kaupunkitilalautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat seuraavat talousarvion investointiosat: toimitilarakentaminen, julkinen käyttöomaisuus, kiinteä omaisuus sekä kaupunkiympäristön toimialan irtain omaisuus. Investointien talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028–2030 on kehyksen mukainen julkisen käyttöomaisuuden osalta ilman ratikkaa ja kiinteän omaisuuden osalta. Irtaimen omaisuuden määrärahoja on esitetty leikattavaksi 0,45 milj. euroa osana tasapainotustoimia. Toimitilainvestointien talousarviovuotta 2027 on laskettu 7,9 milj. kehykseen nähden ja taloussuunnitelmavuosia on korotettu yhteensä 35,3 milj. euroa. Ratikan ensi vuoden määrärahoja on korotettu kehyksen jälkeen 45 milj. euroa kulujen osalta ja 10 milj. euroa tuottojen osalta ja taloussuunnitelmavuosien nettomenoja on laskettu 58,6 milj. euroa.

Kaupunkitilalautakunta 16.9.2026 § 9

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) tehdä liitteen 1 mukainen taloussuunnitelmaesitys 2027–2030 käyttötalouden osalta,
- b) hyväksyä liitteen 1 mukaisesti kaupunkiympäristön toimialan tulokortti vuodelle 2027 kaupunkitilalautakunnan osalta,
- c) tehdä liitteiden 2 ja 3 mukainen taloussuunnitelmaesitys 2027–2030 investointien osalta, ja
- d) merkitä tiedoksi liitteen 4 mukainen henkilöstösuunnitelma 2027

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana **apulaiskaupunginjohtaja** muutti esittelytekstin ensimmäisen kappaleen toisen lauseen kuulumaan seuraavasti (muutos *kursiivilla*): Koronan jälkeistä elpymistä seurasi ~~Ukrainan sodan aiheuttama~~ *syksyllä 2021 alkanut* inflaatio- ja korkopiikki ja alkuvuonna 2026 Lähi-idän uusi sota toisti saman ilmiön nostaen jälleen inflaatiota ja korkopaineita heikon kasvun oloissa.

Asian käsittelyn aikana **kaupunkitilalautakunnan jäsen Marja Uistola** esitti, että talousarvion sivulta 17 poistetaan seuraava kappale: "Ensimmäisen asemakaavan mukaisten katualueiden siirtämistä kaupungin omistukseen jatketaan suunnitellusti. Työ on kaupungin kannalta tärkeää, koska nykyinen lainsäädäntö mahdollistaa katualueiden saamisen omistukseen tietyin edellytyksin ilman korvausta. Lainsäädännön muuttuessa vastaavat alueet joudutaan jatkossa hankkimaan pääsääntöisesti korvausta vastaan. Katualueiden siirtäminen kaupungin omistukseen jo nykyisen lainsäädännön aikana vähentää tulevia maanhankintakustannuksia." **Esitys raukesi kannattamattomana.**

Asian käsittelyn aikana **kaupunkitilalautakunnan jäsen Sirkku Ingervo** esitti, että talousarvion liitteen 4 Tasapainotustoimenpiteet tulolisäyksistä poistetaan "Eläinlääkintähuollon maksut 35 000 euroa". **Esitys raukesi kannattamattomana.**

Asian käsittelyn aikana **kaupunkitilalautakunnan jäsen Sirkku Ingervo** esitti, että talousarvion liitteen 4 Tasapainotustoimenpiteet säästöistä poistetaan "Sijaisvähennykset Vantin palveluista 5 000 euroa". **Esitys raukesi kannattamattomana.**

Asian käsittelyn aikana **kaupunkitilalautakunnan jäsen Sirkku Ingervo** esitti, että talousarvion liitteen 4 Tasapainotustoimenpiteet säästöistä poistetaan "Tikkurilan osaamiskampuksen työt 50 000 euroa". **Esitys raukesi kannattamattomana.**

Asian käsittelyn aikana **kaupunkitilalautakunnan jäsen Sirkku Ingervo** esitti, että talousarvion liitteen 4 Tasapainotustoimenpiteet tulolisäyksistä poistetaan "Eduskuntavaalien ulkomainonnan järjestäminen 50 000 euroa". **Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.**

Asian käsittelyn aikana **kaupunkitilalautakunnan varapuheenjohtaja Topi Liutu** esitti kaupunkitilalautakunnan jäsen Marja Uistolan kannattamana, että talousarvion liitteen 4 Tasapainotustoimenpiteet säästöihin lisätään "Taiteen hankinnat kunnallisteknisissä kohteissa 50 000 euroa".

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat apulaiskaupunginjohtajan pohjaesitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat varapuheenjohtaja Liutun muutosesitystä, äänestävät ei. Muutosesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 1 jaa-ääni (Ingervo) ja 14 ei-ääntä (Haapalainen R, Haapalainen T, Hakala, Hynninen, Karhu, Liutu, Luukkanen, Nieminen, Pajunen, Piitulainen, Puikkonen, Toivonen, Uistola, Vähäkangas), joten puheenjohtaja totesi **muutosesityksen tulleen hyväksytyksi.**

Asian käsittelyn aikana **kaupunkitilalautakunnan jäsen Tuija Haapalainen** esitti kaupunkitilalautakunnan jäsenten Emmi Pajusen ja Sirkku Ingervon kannattamana, että toimitilainvestointien investointiohjelmassa hankkeen Tikkurilan jäähallin peruskorjaus (VTK) kustannusarviota 12 600 000 euroa pienennetään kuudella miljoonalla eurolla, jolloin uusi kustannusarvio on 6 600 000 euroa.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta joudutaan äänestämään ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat apulaiskaupunginjohtajan pohjaesitystä, äänestävät jaa, ja he, jotka kannattavat jäsen Haapalaisen muutosesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 9 jaa-ääntä (Haapalainen R, Hakala, Hynninen, Liutu, Luukkanen, Nieminen, Piitulainen, Puikkonen, Vähäkangas) ja 6 ei-ääntä (Haapalainen T, Ingervo, Karhu, Pajunen, Toivonen, Uistola), joten puheenjohtaja totesi **muutosesityksen tulleen hylätyksi**.

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Merkittiin, että kaupunkitilalautakunta jätti asiaan seuraavan yhteisen pöytäkirjalausuman:

"Kaupunkitilalautakunta toteaa, ettei se voi tässä vaiheessa ottaa kantaa talousarvion tasapainottamiseksi esitettyyn 50 000 euron tulolisäykseen, joka liittyy eduskuntavaalimainonnan järjestämiseen. Lautakunnalla ei ole käytettävissään riittäviä selvityksiä esityksen toteuttamistavasta, vaikutuksista eikä tuloarvion realistisuudesta.

Kaupunkitilalautakunta katsoo, että asian jatkovalmistelu ja kokonaisarviointi tulee saattaa kaupungin hallituksen käsiteltäväksi. Kaupungin hallituksen tulee selvittää eduskuntavaalimainonnan järjestämiseen liittyvä kokonaisuus, arvioida esitetyn 50 000 euron tulolisäyksen toteuttamiskelpoisuus sekä tarkastella asian vaikutuksia osana kaupungin talouden tasapainottamistoimia."

Merkittiin, että kaupunkitilalautakunta jätti asiaan seuraavan yhteisen pöytäkirjalausuman:

*"Kaupunkitilalautakunta toteaa, että sillä on hallintosäännön mukainen vastuu kaupungin toimitila- ja investointiohjelmien ohjauksessa sekä investointien priorisoinnissa. Lautakunta pitää perusteltuna sitä, että Vantaan haastavassa taloudellisessa tilanteessa investointien painopistettä siirretään **väestökehitystä vastaavasti** erityisesti koulujen, päiväkotien ja muiden välttämättömien palvelutilojen rakentamiseen sekä korjausrakentamiseen.*

Lautakunta kuitenkin ihmettelee valmisteluprosessia siltä osin, että vuosien 2027–2036 toimitilainvestointiohjelman merkittäviä muutoksia ja investointien uudelleenpriorisointia ei esitelty lautakunnan 2.9.2026 seminaarissa. Investointiohjelma sisältää yhteensä noin 1,78 miljardin euron investoinnit sekä useita palveluverkon kannalta merkittäviä hankkeita ja aikataulumuutoksia, minkä vuoksi lautakunta katsoo, että poliittisen ohjauksen näkökulmasta asia olisi tullut käydä läpi jo seminaarivaiheessa.

Nyt lautakunnan jäsenille jäi käytännössä noin viikko aikaa perehtyä laajaan ja strategisesti merkittävään aineistoon ennen päätöksentekoa. Lautakunta korostaa, että luottamushenkilöitä sitoo salassapitovelvollisuus niiden asioiden osalta, jotka eivät vielä ole julkisia. Tämän vuoksi ei ole perusteltua jättää näin merkittävää investointikokonaisuutta esittelemättä seminaarissa vedoten aineiston keskeneräisyyteen tai julkistamattomuuteen.

Kaupunkitilalautakunta edellyttää, että jatkossa merkittävät investointiohjelmien muutokset, investointi-kehukseen vaikuttavat priorisoinnit sekä palveluverkon kehittämiseen liittyvät linjaukset tuodaan lautakunnan tietoon ja keskusteltavaksi mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta lautakunnalla on tosiasiallinen mahdollisuus käyttää sille kuuluvaa ohjaus- ja valmisteluvastuuta ennen varsinaista päätöksentekoa."

Merkittiin, että kaupunkitilalautakunnan jäsen Sirkku Ingervo jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon kaupunkitilalautakunnan jäsen Tuija Haapalainen yhtyi:

"Jäähallin välttämättömät korjaukset on syytä tehdä, mutta aitioihin tai anniskeluravintolaan ei ole syytä kaupungin rahoja varata."

Merkittiin, että kaupunkitilalautakunnan jäsen Marja Uistola jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

"On kyseenalaista toimintaa yksityisiä maanomistajia kohtaan, että Vantaan kaupunki jatkaa ensimmäiseen asemakaavaan liittyen katualueiden saamista omistukseensa ilman korvausta, koska vanha lainsäädäntö sen sallii. Kun lainsäädäntö muuttuu, kaupunki joutuu jatkossa maksamaan hankkimistaan katualueista maanomistajille."

Liitteet:

- Liite 1: Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2028–2030, kaupunkitilalautakunnan alainen toiminta (II)
- Liite 2: Toimitilainvestoinnit 2027–2036
- Liite 3: Kunnallistekniikan investoinnit 2027–2030
- Liite 4: Kaupunkiympäristön henkilöstösuunnitelma 2027

Täytäntöönpano: Talousohjaus

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, puh. 043 826 8687,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)